

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Ρύθμιση οφειλών προς Ο.Α.Ε.Ε.»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η παρατεταμένη ύφεση έχει δημιουργήσει μια εκρηκτική κατάσταση στο ασφαλιστικό σύστημα του οποίου τα έσοδα μειώθηκαν ως αποτέλεσμα της μείωσης της απασχόλησης και της κρατικής ενίσχυσης ενώ, ταυτόχρονα, οι ανάγκες χρηματοδότησης πολλαπλασιάστηκαν. Ειδικά στην περίπτωση του Ο.Α.Ε.Ε. η παρατεταμένη ύφεση ανέδειξε με ανάγλυφο τρόπο όχι μόνο τα γνωστά από το παρελθόν ζητήματα ελλιπούς οργάνωσης (απλοποίηση διαδικασιών, μηχανοργάνωση κ.λπ.) αλλά και τα διαθροωτικά προβλήματα που διέπουν τη βάση πάνω στην οποία έχει οικοδομηθεί ο Οργανισμός.

Ειδικότερα, η κλιμάκωση των εισφορών με αποκλειστικό κριτήριο το χρόνο ασφάλισης αναδείχτηκε σε βασική αιτία της αδυναμίας προσαρμογής του ύψους των ασφαλιστικών εισφορών στην οικονομική συγκυρία. Το σύστημα των ασφαλιστικών εισφορών στον Ο.Α.Ε.Ε. είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο που αδυνατεί να ενσωματώσει τις διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου, πόσο μάλλον τις επιπτώσεις μιας βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης. Έτσι, μικροκαταστηματάρχες, εργαζόμενοι με το μπλοκάκι και γενικά ένας διευρυνόμενος αριθμός ασφαλισμένων του Ο.Α.Ε.Ε. καλούνται να καταβάλλουν υψηλές ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στα εισοδήματά τους.

Τα αποτελέσματα αυτής της αδυναμίας είναι ιδιαίτερα επώδυνα για τους ασφαλισμένους απειλώντας παράλληλα την ίδια τη βιωσιμότητα του Οργανισμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ο.Α.Ε.Ε., σε σύνολο 780.000 ενεργά ασφαλισμένων οι 370.000 (ποσοστό 47%) έχουν οφειλές οι οποίες δεν έχουν ρυθμιστεί. Η πλειονότητα αυτών των ασφαλισμένων –περίπου οι 285.000– οφείλουν ποσά που δεν υπερβαίνουν τα 3.300 ευρώ.

Η αδυναμία ρύθμισης των παραπάνω οφειλών, και κατ'επέκταση η μη καταβολή των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών, στερεί από τον Οργανισμό σε ετήσια βάση έσοδα ύψους άνω των 500.000.000 ευρώ. Αντίστοιχα, οι συνέπειες για τους ίδιους τους ασφαλισμένους είναι ιδιαίτερα επώδυνες λόγω της αδυναμίας θεώρησης του βιβλιαρίου υγείας των ιδίων και των προστατευόμενων μελών τους και της ποινικοποίησης της οφειλής και των ποινικών κυρώσεων που αυτή συνεπάγεται.

Βάσει των παραπάνω, η Δημοκρατική Αριστερά καταθέτει την παρούσα πρόταση στοχεύοντας:

- στη διασφάλιση της πρόσβασης όλων των ασφαλισμένων του Οργανισμού στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης οφειλής τους,
- στην αποποινικοποίηση των οφειλών στον Ο.Α.Ε.Ε. κατ' αναλογία με ό,τι ισχύει στα υπόλοιπα Ταμεία ασφάλισης ελεύθερων επαγγελματιών (επιστημονικά επαγγέλματα),
- στην κατ' ουσίαν διασφάλιση των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και,
- στη δυνατότητα μιας ρεαλιστικής τόσο για τους ασφαλισμένους, όσο και για τον Οργανισμό δυνατότητας ρύθμισης των οφειλών τους.

Επί των άρθρων.

Ειδικότερα, στο Άρθρο 1 καθορίζονται εισοδηματικά κριτήρια για τους δυνητικούς χρήστες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ασφαλισμένοι που θα κάνουν χρήση των προνομιακών ρυθμίσεων που αυτή προβλέπει έχουν πραγματική αδυναμία ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις τους η οποία προκύπτει αποκλειστικά από τις αρνητικές συνέπειες της ύφεσης και δεν είναι συνέπεια συστηματικής και μακροχρόνιας μη καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών.

Στο Άρθρο 2 καθορίζεται ανώτατο όριο συνολικής οφειλής (αρχική οφειλή + προσαυξήσεις) για το σύνολο των οφειλετών του Οργανισμού, το οποίο ορίζεται στο 150% της αρχικής οφειλής. Η πρόβλεψη αυτή είναι αναγκαία διότι οι υφιστάμενες προσαυξήσεις καταλήγουν συχνά σε ποσά τελικής οφειλής τα οποία δύναται να υπερβαίνουν το 150% της αρχικής οφειλής κάτι το οποίο καθιστά τη ρύθμιση των οφειλών αδύνατη. Επίσης προβλέπεται η διαγραφή τμήματος της οφειλής.

Στο Άρθρο 3 προβλέπεται περίοδος «χάριτος» δύο ετών πριν την έναρξη καταβολής των πρώτων δόσεων της ρύθμισης. Η περίοδος αυτή δύναται να επεκταθεί για ακόμα ένα έτος αυτόματα, για ασφαλισμένους που απειλούνται από τον κίνδυνο φτώχειας και για το σύνολο των ασφαλισμένων με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στο Άρθρο 4 καθορίζονται οι συνέπειες και τα δικαιώματα των ασφαλισμένων που υπάγονται στη ρύθμιση.

Στο Άρθρο 5 καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία έγκρισης της αίτησης. Ο επιδιωκόμενος στόχος είναι αφενός η εξυπηρέτηση της ανάγκης ελέγχου των αιτήσεων από τις Υπηρεσίες του Οργανισμού, αφετέρου η προστασία της αξιοπρέπειας των αιτούμενων.

Με το Άρθρο 6 αποσυνδέεται η θεώρηση του βιβλιαρίου Υγείας από ενδεχόμενες οφειλές στον Οργανισμό και με το Άρθρο 7 αποποινικοποιούνται αυτές οι οφειλές.

Με το Άρθρο 8 προσφέρονται ευνοϊκότερες ρυθμίσεις για τους ασφαλισμένους που κινδυνεύουν από φτώχεια μέσω της περαιτέρω μείωσης του ύψους των εισφορών και δίνονται κίνητρα για την δημιουργία νέων μικρών επιχειρήσεων.

Τέλος στο Άρθρο 9 διασφαλίζεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης εκείνων των ασφαλισμένων που έχουν θεμελιώσει σχετικό δικαίωμα βάσει των πραγματικά καταβληθεισών εισφορών ανεξαρτήτως του ύψους ενδεχόμενης οφειλής προς τον Οργανισμό.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Ρύθμιση οφειλών προς Ο.Α.Ε.Ε.

Άρθρο 1
Δικαιούχοι

Α. Στην παρούσα ρύθμιση δύναται να υπαχθούν μέχρι τις 30.6.2014 ασφαλισμένοι του Ο.Α.Ε.Ε. που πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(α) η αρχική τους οφειλή δεν υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 1.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο μέλος.

(β) Το συνολικό ατομικό φορολογητέο εισόδημα που διαθέτουν δεν υπερβαίνει τα 20.000 ευρώ, προσαυξημέ-

νο κατά 2.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο μέλος, καθώς και για ασφαλισμένους με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%.

(γ) Επίσης δικαίωμα υπαγωγής στη ρύθμιση έχουν και όσοι ασφαλισμένοι έχουν ήδη υπαχθεί σε ρύθμιση οφειλών βάσει του ν. 4152/2013 και οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος.

Β. Ασφαλισμένοι στον Ο.Α.Ε.Ε., με μεγαλύτερη αρχική οφειλή δύνανται να καταβάλουν στον Οργανισμό το υπερβάλλον ποσό εφάπαξ και κατόπιν να υπαχθούν στην ρύθμιση.

Άρθρο 2 Ποσό οφειλής

Α. Το σύνολο της οφειλής (αρχική οφειλή συν προσαυξήσεις) δεν μπορεί να υπερβαίνει το 150% της αρχικής οφειλής. Στην περίπτωση υπέρβασης το υπερβάλλον ποσό διαγράφεται. Εάν ήδη έχει καταβληθεί υπερβάλλον ποσό, μέσω υπαγωγής σε προγενέστερες ρυθμίσεις, αυτό συμψηφίζεται με μελλοντικές εισφορές.

Β. Επίσης διαγράφεται το ποσό της οφειλής και των προσαυξήσεων αυτής που αντιστοιχεί στις εισφορές υπέρ του κλάδου Υγείας για το διάστημα κατά το οποίο ο ασφαλισμένος δεν διέθετε θεωρημένο βιβλιάριο Υγείας ως αποτέλεσμα οφειλών προς τον Οργανισμό.

Άρθρο 3 Διαδικασία εξόφλησης

Α. Η αποπληρωμή τη οφειλής λαμβάνει χώρα με τη μορφή διμηνιαίων χρηματικών δόσεων, με την πρώτη δόση να καταβάλλεται την 28η Φεβρουαρίου 2015. Ο αριθμός των δόσεων θα καθοριστεί με υπουργική απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπολείπεται του αριθμού των δόσεων άλλων αντιστοιχών ρυθμίσεων.

Β. Ο χρόνος καταβολής της πρώτης δόσης μπορεί να μετατεθεί κατά 12 μήνες εάν το φορολογητέο εισόδημα του ασφαλισμένου κατά την προηγούμενη διετία δεν υπερβαίνει το 20% του κατωφλίου της φτώχειας (κατ' έτος), όπως αυτό ορίζεται κάθε φορά από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας έχει τη δυνατότητα επέκτασης κατά 12 μήνες της καταληκτικής ημερομηνίας για την ένταξη στη ρύθμιση (άρ. 1 παρ. Α) και του χρόνου καταβολής της πρώτης δόσης για το σύνολο των ασφαλισμένων που θα ενταχθούν στην ρύθμιση, αξιολογώντας την κατάσταση της Εθνικής Οικονομίας και του Οργανισμού. Τυχόν ανάλογη απόφαση επεκτείνει αυτόματα και το σχετικό δικαίωμα των ασφαλισμένων που κατά τα δύο τελευταία έτη έχουν εισόδημα έως και 20% άνω το κατωφλίου της φτώχειας.

Άρθρο 4 Συνέπειες υπαγωγής

Α. Όσοι οφειλέτες υπάγονται στην ρύθμιση, καθίστανται αυτομάτως ασφαλιστικά ενήμεροι. Η ασφαλιστική ενημερότητα παράσχεται αυτομάτως έως την έναρξη των αποπληρωμών και εν συνεχεία ανανεώνεται σύμφωνα με την πρόοδο αυτών. Προϋπόθεση για την ισχύ της

ρύθμισης είναι η ανελλιπή καταβολή των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών από τη ρύθμιση και εφεξής.

Β. Με την υπαγωγή στην παρούσα ρύθμιση:

(α) αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της διακόπτεται,

(β) αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται,

(γ) αναστέλλεται ο χρόνος παραγραφής των οφειλών,

(δ) χορηγείται στους οφειλέτες μηνιαίο πιστοποιητικό οφειλής στο οποίο πιστοποιείται και το υπολειπόμενο ποσό οφειλής, χωρίς παρακράτηση.

Άρθρο 5 Δικαιολογητικά

Α. Για την υπαγωγή σε ρύθμιση απαιτείται η κατάθεση των φορολογικών δηλώσεων για όλα τα έτη έως του έτους κατάθεσης των δικαιολογητικών με αφετηρία το έτος όπου υπήρξε έναρξη των οφειλών.

Β. Η αίτηση κατατίθεται στο τοπικό κατάστημα του Ο.Α.Ε.Ε. το οποίο προβαίνει σε έλεγχο νομιμότητας και όχι σκοπιμότητας των ανωτέρω αιτήσεων. Η έγκριση όσων αιτήσεων πληρούν τις προϋποθέσεις είναι αυτόματη.

Άρθρο 6 Διασφάλιση πρόσβασης σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Α. Μέχρι την 1.1.2016, η θεώρηση του βιβλιαρίου Υγείας του ασφαλισμένου και των συνδεδεμένων προσώπων αυτού/ης αποσυνδέεται από ενδεχόμενες οφειλές προς τον Οργανισμό.

Β. Έξι μήνες πριν τη λήξη της ρύθμισης (1.7.2015) η Βουλή των Ελλήνων, αξιολογώντας της κατάσταση της Εθνικής Οικονομίας, του Οργανισμού και του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας αξιολογεί την αναγκαιότητα επέκτασης της ρύθμισης κατά ακόμα δύο έτη.

Άρθρο 7 Αποποινικοποίηση των οφειλών προς τον Ο.Α.Ε.Ε.

Αίρεται η ποινικοποίηση της μη καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον Ο.Α.Ε.Ε..

Άρθρο 8 Ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση των νέων επαγγελματιών και των ελεύθερων επαγγελματιών σε εξαιρετικά δυσχερή θέση

Α. Ασφαλισμένοι με φορολογητέο ατομικό εισόδημα έως και 20% άνω του κατωφλίου της φτώχειας έχουν το δικαίωμα υπαγωγής σε ασφαλιστική κλίμακα έως και τρία επίπεδα χαμηλότερη από την υφιστάμενη για διάστημα δύο ετών. Εάν οι εν λόγω ασφαλισμένοι βρίσκονται έως και την τρίτη ασφαλιστική κατηγορία τότε δικαιούνται περαιτέρω έκπτωση επί της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας ίση με 20%.

Β. Από την έκδοση του παρόντος και έως την 1.1.2016 επαγγελματίες που πραγματοποιούν για πρώτη φορά έναρξη επαγγέλματος και εντάσσονται στην πρώτη κλίμακα ασφαλιστικών εισφορών καταβάλουν εισφορές μειωμένες κατά 20%.

Άρθρο 9

Διασφάλιση δικαιώματος συνταξιοδότησης

Α. Ασφαλισμένοι άνω των 64 ετών οι οποίοι έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα βάσει των κείμενων διατάξεων αναφορικά με τα έτη ασφάλισης και των πραγματικά καταβληθεισών εισφορών δύναται να συνταξιοδοτηθούν άμεσα με συντάξιμες αποδοχές που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη και τις καταβληθείσες εισφορές.

Αθήνα, Τρίτη 10 Σεπτεμβρίου 2013

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Φώτης Κουβέλης
 Δημήτρης Αναγνωστάκης
 Μαρία Γιαννακάκη
 Γιώργος Κυρίτσης
 Σπύρος Λυκούδης
 Κατερίνα Μάρκου
 Ασημίνα Ξηροτύρη
 Βασίλης Οικονόμου
 Γιάννης Πανούσης
 Μαρία Ρεπούση
 Νίκος Τσούκαλης
 Νίκη Φούντα
 Γρηγόρης Ψαριανός
 Θωμάς Ψύρρας